

Príloha č. 2 - pravidlá evidencie pre dizajn

Predmet evidencie

Predmetom evidencie pre *DI* je návrh dizajnu (ďalej ako **návrh**) a realizácia diela (ďalej ako **realizácia**) zverejnené na podujatí alebo v inštitúcii. Návrh aj realizácia sa evidujú ako dva samostatné záznamy, ak sú návrh aj realizácia riadne a samostatne zverejnené, zároveň je v prípade realizácie zrejmý ďalší priamy autorov tvorivý vklad, ktorý odlišuje pôvodný návrh od realizácie. V takomto prípade sa záznamy prevádzujú prostredníctvom poľa **Súvisí s** a väzby *iné súvisiace dielo / výkon*. Ak realizácia predstavuje napr. sériovú výrobu, pričom oproti návrhu nebol potrebný žiaden tvorivý vklad alebo len minimálny, eviduje sa návrh spolu s realizáciou ako jeden záznam.

Výstupy umeleckej činnosti pre *DI* sa evidujú prostredníctvom formulára **Umelecké dielo – vizuálne formy**.

Ako jeden záznam sa eviduje napr. návrh mince a jej následná realizácia (výroba) mincovňou, pričom nedošlo v prípade realizácie k žiadnej autorovej tvorivej zmene oproti návrhu. Ako dva záznamy (jeden pre návrh a jeden pre realizáciu) sa eviduje napr. návrh automobilu (koncept) a jeho následná sériová výroba, pričom pôvodný koncept bol pred spustením sériovej výroby autorsky tvorivo ďalej upravený a odlišuje sa od pôvodného návrhu.

Za **návrh** sa považuje zverejnené najmä grafické znázornenie dizajnérskeho nápadu alebo konceptu vrátane súťažných návrhov alebo prototypov, napr. návrh súťažného logotypu.

Za **realizáciu** sa považuje výstup umeleckej činnosti, ktorý bol reálne vytvorený/vystavený/verejne prezentovaný/vyrobený na zákazku, objednávku, sériovo a pod. alebo inak používaný v praxi.

Štádium návrhu a realizácie sa povinne určuje pre každý záznam prostredníctvom opakovateľného poľa **Štádium realizácie** (návrh alebo realizácia), nezapisuje sa do názvových údajov.

Pre *DI* sú akceptované nasledujúce typy diela:

- produktový a priemyselný dizajn,
- textilný dizajn,
- odevný dizajn,
- art dizajn,
- vizuálna komunikácia - identita,
- vizuálna komunikácia - publikácia,
- vizuálna komunikácia - obálka,
- vizuálna komunikácia - priestor.

Dokumenty práv duševného vlastníctva, ako sú *patentová prihláška*, patent, *prihláška úžitkového vzoru*, *úžitkový vzor*, *dizajn*, *prihláška označenia pôvodu výrobkov*, *označenie pôvodu výrobkov* a pod. sú predmetom evidencie v *CREPČ*.

Zodpovednosť

Výstupy umeleckej činnosti pre *DI* sa evidujú autorom za rolu *dizajnéra*. Percentuálne podiely sa rozdeľujú len v rámci okruhu zodpovednosti *dizajnéra*.

Dizajn vytvorený ako neoddeliteľná súčasť audiovizuálneho diela (napr. filmu) alebo divadelného predstavenia sa eviduje v príslušnom DUC pre autorov dizajnu v role *kostýmový výtvarník* alebo *scénograf*.

Zverejnenie

Za zverejnenie sa považuje uvedenie výstupu umeleckej činnosti na podujatí alebo v inštitúcii, vydanie publikácie/známky a pod. štandardným vydavateľským a distribučným procesom.

Zverejnenie (Podujatie)

Zverejnenie výstupu umeleckej činnosti na podujatí (napr. na festivale *Bratislava Design Week*) sa zapisuje prostredníctvom poľa **Zverejnenie (podujatie)** vo formulári **Umelecké dielo**.

Za dátum zverejnenia na podujatí sa považuje dátum konania podujatia, na ktorom bol výstup umeleckej činnosti zverejnený. Miesto a dátum zverejnenia sa zapisujú v rámci entity **Podujatie** do polí **Miesto konania** a **Dátum konania**. Pre spresnenie je možné do poľa **Konkrétny dátum** uviesť presný dátum zverejnenia výstupu umeleckej činnosti na podujatí.

V prípade zverejnenia umeleckého diela na podujatí sa odporúča uviesť kurátora v entite **Podujatie** prostredníctvom poľa **Kurátor**.

Zverejnenie (Inštitúcia)

Zverejnenie výstupu umeleckej činnosti v inštitúcii mimo podujatia v rámci stálej expozície alebo v rámci iných verejne dostupných priestorov inštitúcie sa zapisuje prostredníctvom poľa **Zverejnenie (inštitúcia)** vo formulári **Umelecké dielo**. Za zverejňujúcu inštitúciu sa považuje inštitúcia, v ktorej bol výstup umeleckej činnosti zverejnený. V prípade publikácií/známok a pod. sa za zverejňujúcu inštitúciu považuje vydavateľ.

Za dátum zverejnenia sa považuje dátum umiestnenia a sprístupnenia výstupu umeleckej činnosti vo verejných priestoroch inštitúcie alebo dátum zverejnenia na webovom sídle. Pri dizajne publikácií sa za dátum zverejnenia považuje v prípade periodických publikácií dátum vydania, v prípade neperiodických publikácií rok vydania publikácie.

Online zverejnenie na oficiálnom webovom sídle inštitúcie sa považuje za zverejnenie v inštitúcii rovnako, ako fyzické zverejnenie v priestoroch inštitúcie; označuje sa poľom **Virtuálne zverejnenie**.

Stále výstavy a expozície sú považované za zverejnenie v inštitúcii.

Kategorizácia

Závažnosť

Excelentné (E) – výstupy umeleckej činnosti, ktoré svojou objavnosťou a originalitou prinášajú nové vývinové tendencie a spĺňajú minimálne jednu z nasledovných podmienok:

- boli ocenené aspoň jednou národnou alebo medzinárodnou cenou, ktorú udeľuje odborná porota *DI* v zmysle *Prílohy č. 11 k vyhláške*, alebo
- boli nominované aspoň na dve národné alebo medzinárodné ocenenia, ktoré udeľuje odborná porota *DI* v zmysle *Prílohy č. 11 k vyhláške*, alebo

- boli zverejnené na renomovanom podujatí alebo v renomovanej inštitúcii pre *DI* a zároveň boli nominované na jedno národné alebo medzinárodné ocenenie, ktoré udeľuje odborná porota *DI* v zmysle *Prílohy č. 11 k vyhláške*, alebo
- boli zverejnené na renomovanom podujatí alebo v renomovanej inštitúcii pre *DI* a zároveň na výstup umeleckej činnosti vyšli aspoň dva ohlasy.

Zásadné (Z) – výstupy umeleckej činnosti, ktoré prinášajú tvorivé riešenia, námety alebo prístupy, obohacujú súčasné umelecké tendencie a ktoré zároveň:

- boli nominované na jedno národné alebo medzinárodné ocenenie, ktoré udeľuje odborná porota *DI* v zmysle *Prílohy č. 11 k vyhláške*, alebo
- boli zverejnené na renomovanom podujatí alebo v renomovanej inštitúcii pre *DI* a zároveň boli ocenené aspoň jedným dizajnerským ocenením, alebo
- boli zverejnené na renomovanom podujatí alebo v renomovanej inštitúcii pre *DI* a zároveň na výstup umeleckej činnosti vyšiel aspoň jeden ohlas.

Štandardné (S) – výstupy umeleckej činnosti, ktoré zohľadňujú súčasné umelecké tendencie v príslušnom druhu umení, majú tvorivý potenciál a ktoré zároveň:

- boli zverejnené na podujatí alebo v inštitúcii so zameraním na jednotlivé druhy umeleckých činností.

Iné (I) – výstupy umeleckej činnosti, ktoré nemožno zaradiť do predchádzajúcich skupín a ktoré:

- boli zverejnené na podujatí alebo v inštitúcii bez umeleckého zamerania.

Dosah

Medzinárodný (M) – výstup umeleckej činnosti rezonuje v medzinárodnom prostredí, ak:

- bol zverejnený na medzinárodnom podujatí alebo v medzinárodnej inštitúcii a/alebo
- bol zverejnený na území viacerých krajín a/alebo
- bol nominovaný na medzinárodné ocenenie alebo
- získal medzinárodné ocenenie a/alebo
- vznikli naň ohlasy z viacerých krajín.

Národný (N) – výstup umeleckej činnosti má dosah v národnom prostredí a v národnom kontexte, resp. v rámci jednej krajiny s celospoločenským dopadom na danú krajinu. Za národný kontext sa považuje napr. nominácia alebo ocenenie na národné ocenenie, ohlas v publikácii alebo verejnoprávnej televízii alebo rozhlase s celonárodnou pôsobnosťou.

Regionálny (R) – výstup umeleckej činnosti má dosah na regionálnej úrovni danej krajiny.

Rozsah

Rozsahom sa chápe fyzický rozsah realizovaného umeleckého diela, ktorý sa vyjadruje prostredníctvom metráže:

- Veľký (1)
 - produktový a priemyselný dizajn – 3 m³ a viac alebo jeden rozmer aspoň 2 m,
 - textilný dizajn – 140 cm x 140 cm a viac (koberce, tapisérie, intervencie do architektúry a pod.),
 - odevný dizajn – tapisérie, gobelíny a pod. alebo kolekcie odevov,
 - art dizajn – 2 m³ a viac alebo jeden rozmer aspoň 1 m alebo kolekcia 7 a viac diel,

- vizuálna komunikácia - identita – komplexná vizuálna identita (tlačové a digitálne aplikácie),
- vizuálna komunikácia - publikácia – dizajn publikácie s rozsahom 163 a viac strán alebo rodina písma (viac ako 4 rezy),
- vizuálna komunikácia - obálka – dizajn obálky publikácie s rozmermi A4/297 × 210 mm/ a viac,
- vizuálna komunikácia - priestor – expozícia s 50 m² a viac.
- Stredný (2)
 - produktový a priemyselný dizajn – 1 m³ a viac (menej ako 3 m³) alebo jeden rozmer aspoň 1 m,
 - textilný dizajn – šírka 70 cm a viac (menej ako 140 cm) (pletáž, dezén),
 - odevný dizajn – odevy v priemernej výške človeka,
 - art dizajn – 1 m³ a viac (menej ako 2 m³) alebo jeden rozmer aspoň 0,5 m alebo kolekcia 2 až 6 diel,
 - vizuálna komunikácia - identita – logo alebo identita a ďalšie základné tlačové a digitálne aplikácie,
 - vizuálna komunikácia - publikácia – dizajn publikácie s rozsahom 69 strán až 162 strán alebo základné rezy písma (4 rezy),
 - vizuálna komunikácia - obálka – dizajn obálky publikácie s rozmermi A5/148 x 210 mm/ a viac (menej ako A4/297 × 210 mm/),
 - vizuálna komunikácia - priestor – expozícia s 25 m² a viac (menej ako 50 m²).
- Malý (3)
 - produktový a priemyselný dizajn – menej ako 1 m³ alebo žiadny rozmer nad 1 m,
 - textilný dizajn – menej ako 50 cm³ (módne doplnky),
 - odevný dizajn – textilne miniatúry, klobúky a pod.,
 - art dizajn – menej ako 1 m³ alebo žiadny rozmer nad 0,5 m,
 - vizuálna komunikácia - identita – príležitostné logo lettering alebo identita a ďalšie základné tlačové a digitálne aplikácie,
 - vizuálna komunikácia - publikácia – dizajn publikácie s rozsahom menej ako 69 strán alebo titulkové písmo,
 - vizuálna komunikácia - obálka – dizajn obálky publikácie s rozmermi menej ako A5/148 x 210 mm/,
 - vizuálna komunikácia - priestor – expozícia s menej ako 25 m².

Ocenenia

Za ocenenia pre *DI* sa považujú dizajnérske ceny, napr. *Národná cena za dizajn*, *Biela kocka* a pod. Ocenenia alebo nominácie na ocenenia ovplyvňujú kategorizáciu výstupu umeleckej činnosti z hľadiska závažnosti a dosahu.

Ocenenie sa zapisuje prostredníctvom entity **Ocenenie**, ktorá sa priväzuje k evidovanému záznamu umeleckého diela nezávisle na dátume zverejnenia a roku udelenia ocenení alebo nomináciách na ocenenia. Ocenenie výstupu umeleckej činnosti sa nezapisuje ako nový výstup umeleckej činnosti, aj keď ocenenia alebo nominácie na ocenenia prebehli v inom roku, ako je rok vykazovacieho obdobia. Odporúča sa zapisovať všetky ocenenia a nominácie na ocenenie výstupu umeleckej činnosti naprieč vykazovacími obdobiami.

Entita **Ocenenie** sa priväzuje na entitu **Osoba** len v prípade ocenení alebo v kategóriách ocenení za celoživotné dielo, zásluhy, objav roka a pod., nie ak ocenenia alebo kategórie ocenení súvisia s konkrétnym výstupom umeleckej činnosti.

Po priviazaní entity **Ocenenia** na záznam alebo entitu **Osoba** sa do poľa **Kategória ocenenia** zapisuje oficiálny názov kategórie, v ktorej bol výstup umeleckej činnosti ocenený.

Dokumentácia

Ako dokumentácia výstupov umeleckej činnosti pre *DI* sa dodáva fotodokumentácia dizajnu a dokumentácia obsahujúca dátum prvého zverejnenia a jednoznačne identifikované **autorstvo**. Tieto údaje sa predkladajú najmä v nasledujúcich formách, ak sú pre daný typ výstupu umeleckej činnosti relevantné:

- screenshot webovej stránky so zverejnením výstupu umeleckej činnosti,
- fotodokumentácia diela,
- plný text publikácie v prípade dizajnu publikácie,
- obálka, tiráž, rub aj líc titulného listu a obsah v prípade dizajnu obálky
- plagát výstavy,
- pozvánka na výstavu,
- katalóg z výstavy,
- objednávka,
- zmluva o vytvorení diela,
- preberací protokol,
- dokumentácia k oceneniam alebo nomináciám na ocenenia,
- dokumentácia ohlasov,
- záväzné písomné vyjadrenie oficiálneho zástupcu zverejňujúcej inštitúcie alebo organizátora podujatia k autorstvu a pod., ak autorstvo a/alebo zverejnenie nie je zrejmé z inej dodanej dokumentácie.

Dokumentácia sa prikladá do záznamu výstupu umeleckej činnosti prostredníctvom tlačidla **Prílohy**.

Ďalšie metodické usmernenia

Dizajn publikácie a dizajn obálky publikácie

1. Pre grafický dizajn publikácie a pre grafický dizajn obálky publikácie sa vytvárajú samostatné záznamy výstupu umeleckej činnosti. Takéto záznamy je potrebné navzájom previazať prostredníctvom poľa **Súvisí s** a väzby *iné súvisiace dielo / výkon*.
2. Za názov grafického dizajnu publikácie alebo jej obálky sa považuje názov publikácie.
3. V prípade dizajnu publikácie alebo jej obálky sa vytvára väzba na záznam danej publikácie z *CREPČ* prostredníctvom poľa **Súvisí s** a väzby *dizajn publikácie* alebo *dizajn obálky publikácie*. Záznam publikácie v *CREPČ* obsahuje všetky názvové údaje publikácie, autorov textu alebo zostavovateľov, štandardné čísla, počet strán, počet autorských hárkov, vydavateľské údaje (vydavateľ, miesto vydania, rok vydania), poradie vydania, náklad a typ dokumentu.
4. V prípade grafického dizajnu/dizajnu obálky periodickej publikácie sa vytvára jeden záznam výstupu umeleckej činnosti pre celý ročník periodickej publikácie (napr. celý ročník časopisu), ak bola aj zákazka zadaná na celý ročník. Dátumom zverejnenia je dátum vydania prvého čísla periodickej publikácie v danom ročníku. Ročník periodickej publikácie sa zapíše do poľa

VARIANTNÝ NÁZOV, napr. *Roč. 18*. Ak ročník nie je známy, zapíše sa rok vydania, napr. *Rok vydania 2023*.

5. V prípade grafického dizajnu/dizajnu obálky periodickej publikácie sa vytvára jeden záznam pre jedno číslo alebo viacero čísel (nie celý ročník) ak bola aj zákazka zadaná len na jedno číslo alebo len vybrané čísla v ročníku. Ak bolo v rámci jedného ročníka zadaných viacero zakázok, pre realizáciu každej je možné vytvoriť jeden záznam; to neplatí, ak bol celý ročník rozdelený na viac zakázok pre jedného autora. Rozsah čísel periodickej publikácie sa zapíše do poľa **VARIANTNÝ NÁZOV**, napr. *Roč. 18, č. 1 (2023) - Roč. 18, č. 3 (2023)*.
6. Grafický dizajn a dizajn obálky neperiodickej publikácie (napr. monografia) sa evidujú vždy ako samostatné záznamy výstupu umeleckej činnosti nezávisle na zákazke.
7. Ako technika a materiál pre dizajn obálky publikácie sa zapisuje hlavná technika, primárne počítačová grafika, nezapisujú sa sekundárne techniky, napr. akvarel, ak bol na obálke publikácie použitý pôvodne akvarelový obraz.

Iné

8. Jednotlivé časti jedného výstupu umeleckej činnosti sa evidujú spolu ako jeden záznam (napr. kolekcia šperkov, nábytku, dizajn manuál s logotypom, grafický dizajn celého ročníka periodickej publikácie). Nevytvára sa pre každú časť výstupu umeleckej činnosti samostatný záznam. V takomto prípade sa počet častí uvádza prostredníctvom polí **Počet častí**, prostredníctvom poľa **Údaje o častiach – Názov časti** je možné uviesť názvy jednotlivých častí, napr. pre tri časti: obálka, známka a pečiatka a pod. Ako rozmer sa zapisujú rozmery najväčšej časti kolekcie.